นวัตกรรม
หอจดหมายเหตุต่างประเทศ

การค้นคว้า รวบรวม และจัดเก็บเอกสารสำคัญของประวัติศาสตร์ไทยจากหอจดหมายเหตุต่างประเทศ

Preparation **Research** **Collection**

Preparation การเตรียมการ

1. กำหนดหัวข้อ/ประเด็นเฉพาะ
2. กำหนดช่วงเวลาของเอกสาร
3. กำหนดประเทศ (ในการเก็บรวบรวมเอกสาร)
4. กำหนดคณะผู้ค้นคว้า (พื้นความรู้ และภาษา)
5. ศึกษากฎเกณฑ์/ระเบียบ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Research การค้นคว้า

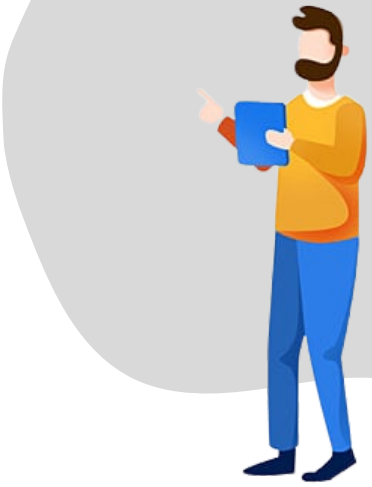
1. หลักในการค้นคว้า
2. หลักในการอ่าน
3. หลักในการเก็บเอกสาร

Collection การรวบรวม

1. จัดทำบัญชีเอกสาร
2. จัดทำบทคัดย่อ
3. คัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญ
4. กำหนดภาพรวมของข้อมูลที่ได้
5. ส่งมอบและเผยแพร่ช่องทางต่างๆ

PREPARATION
การเตรียมการ

- เตรียมความพร้อมด้านความรู้
- กำหนดแผนงาน
- คัดเลือกทีมงานค้นคว้า
- สำรวจงานวิจัยและทบทวนวรรณกรรม





1

การกำหนดหัวข้อ

ควรเป็นประเด็นเฉพาะที่ชัดเจน และไม่เป็นหัวข้อที่ใหญ่ หรือครอบคลุมช่วงระยะเวลาที่นานเกินไป

2

ช่วงเวลาของตัวเอกสาร

ควรพิจารณาการกำหนดหัวข้อที่สัมพันธ์กับความเป็นไปได้ของระยะเวลาที่เอกสารมีการเปิดเผยแล้ว เพราะหอจดหมายเหตุแต่ละแห่งมีการเปิดเผยเอกสารให้บริการแก่ประชาชนแตกต่างกัน

3

การเลือกประเทศที่จะไปค้นคว้า

ควรเลือกประเทศเป้าหมายที่มีความสำคัญต่อประเด็นที่ต้องการค้นคว้า รวมถึงเน้นการเลือกประเทศกลุ่มชาติมหาอำนาจ กลุ่มเพื่อนบ้านในเอเชีย และอาเซียน เป็นสำคัญ

4

คณะผู้ค้นคว้า/วิจัยเอกสาร

ผู้ค้นคว้า/วิจัยควรมีพื้นฐานความรู้ทางประวัติศาสตร์และภาษา และควรมีประสบการณ์การค้นคว้าแหล่งข้อมูล เช่น หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ของประเทศนั้นๆ รวมถึงมีการศึกษากฎข้อระเบียบของสถานที่ที่จะไปค้นคว้าล่วงหน้า



RESEARCH
การค้นคว้า

- เป็นช่วงที่จะสามารถค้นพบข้อมูลใหม่
- ผู้ค้นคว้า/วิจัย จะต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้ในระดับกว้าง และเชิงลึก

1

การค้นคว้า ณ หอจดหมายเหตุในต่างประเทศ

หอจดหมายเหตุต่างประเทศจะมีหลักเกณฑ์การเข้าค้นคว้าข้อมูลต่างกัน เช่น สามารถ walk-in หรือต้องนัดหมายและ/หรือตรวจสอบรายการบัญชีเอกสารล่วงหน้า ดังนั้นผู้ค้นคว้า/วิจัย ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าก่อนการค้นคว้าจริง

2

การประสานงานกับนักจดหมายเหตุในต่างประเทศ

เมื่อถึงหอจดหมายเหตุต่างประเทศ ผู้ค้นคว้า/วิจัย ควรเริ่มจากการติดต่อประสานงานกับนักจดหมายเหตุ และแจ้งให้ทราบจุดมุ่งหมาย หัวข้อ ช่วงสมัยในการค้นคว้า เพื่อให้นักจดหมายเหตุเสนอแนะแหล่งและบัญชีเอกสาร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3

การค้นคว้าด้วยตนเอง

1. ค้นคว้าตามข้อแนะนำของนักจดหมายเหตุ โดยจะมีขั้นตอนการสืบค้นจากรายการบัญชี การเขียนใบรายการเอกสาร และการยืมคืน หากสงสัยควรสอบถามจากนักจดหมายเหตุโดยตรง
2. ค้นคว้าตามรายการบัญชีเอกสาร โดยอาจจะค้นตามแฟ้มบัญชีที่แบ่งตามกระทรวงต่างๆ เพื่อค้นหาข้อมูลเชิงลึก และค้นหาจากช่วงเวลาหนึ่งไปสู่เวลาอีกช่วงหนึ่ง จากประเทศไทยสู่ประเทศอาเซียนที่เกี่ยวข้อง หรือข้ามไปสู่เอกสารภูมิภาคอื่นๆ
3. การค้นคว้าควรพิจารณาสืบค้นไล่เรียงไปตามลำดับของเอกสาร เช่น หากต้องการหาข้อมูลเกี่ยวข้องกับประเทศไทย ควรเริ่มจากข้อมูลประเทศไทยโดยตรง และค่อยๆขยายไปยังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเน้นในช่วงเวลาที่ต้องการเป็นหลักก่อนข้ามไปยังภูมิภาคอื่นๆ ที่อาจเกี่ยวข้อง
4. การเก็บเอกสารควรจัดหมวดหมู่เบื้องต้นของข้อมูลเป็นชุดๆ ทั้งข้อมูลหมวดย่อย และ ข้อมูลหมวดใหญ่ และควรยึดตามหลักการอ้างอิงระบบแบบสากล รวมถึงการจัดหมวดหมู่ตามแหล่งต้นทางเอกสาร เพื่อให้สามารถกลับไปค้นคว้าอีกครั้งได้



COLLECTION
การรวบรวม

- มุ่งเน้นการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
- รักษาระบบเดิมของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ
- คำนึงถึงประโยชน์การใช้สอยของข้อมูล





การจัดกลุ่มข้อมูล

1

การทำบัญชีเอกสาร
ระบุชื่อเรื่อง วันเดือนปีของเอกสาร ตามระบบและเอกสารจากแหล่งเดิม

2

การทำบทคัดย่อ พร้อมคำแปล
กรณีที่มิใช่เอกสารภาษาอังกฤษ ควรจัดทำบทคัดย่อโดยให้มีข้อมูลในระดับภาพรวมของเอกสาร ระบุช่วงสมัยของเอกสาร ที่มา ตามหมวดหมู่ให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้สนใจที่ไม่มีความรู้ทางภาษานั้น สามารถเข้าใจเนื้อหาของเอกสารได้

3

คัดเลือก และจัดลำดับความสำคัญ
ควรคัดเลือก และจัดลำดับความสำคัญตามโอกาสต่างๆ ที่น่าจะได้ใช้ข้อมูล เช่น การสรุปข้อมูลภาพรวมเพื่อใช้ในการนำเสนอในสัมมนา การคัดเลือกข้อมูลสำหรับงานแปล ข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงลึก และข้อมูลสำหรับให้บริการแก่ผู้สนใจ

4

กำหนด ระบุภาพรวมของเอกสารข้อมูล
รุะบุภาพรวมของข้อมูล โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำหนดไปค้นคว้า และแบ่งเอกสารข้อมูลในลักษณะกว้าง เช่น ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสำคัญ ข้อมูลเด่น และข้อมูลใหม่

5

ส่งมอบเอกสารทั้งหมด
ดำเนินการส่งมอบเอกสารให้ผู้เกี่ยวข้องในการจัดเข้าสู่ "คลังข้อมูล" ดิจิทัลของหอจดหมายเหตุต่างประเทศ เพื่อเพิ่มเติมเข้าสู่ระบบ และเผยแพร่ทาง Online เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป